

III. NAGRADA

AUTOR: Lara Fulir

NASLOV KRATKE PRIČE: Posljednja vizita

Žurila sam od pacijenta do pacijenta pokušavajući bar nakratko porazgovarati sa svakim. Oduvijek sam željela biti liječnica, no nakon što je rat počeo, postajalo je sve teže raditi posao u kojem sam nekad uživala. Jedva sam spavala. Kad me nisu proganjale strahote kojih sam se nagledala proteklih nekoliko mjeseci, onda jednostavno nije bilo vremena za san. „Dobar dan! Kako se osjećate?“ Upitala sam mladu trudnicu, tjerajući lažni osmijeh na usne i pokušavajući biti snažna za njezino dobro. Nije mi odgovorila na pitanje, već je samo položila blijedu ruku na trbuh, nježno ga gladeći s odsutnim pogledom u umornim očima. Bila je slaba, pothranjena i umorna, no borila se, ne za svoj život, već život djeteta koje je nosila. „Sve će biti dobro.“ Rekla sam joj. Gadilo mi se koliko sam često lagala svim tim ljudima, govoreći im kako su sigurni i kako će brzo ozdraviti. Mrzila sam se zbog toga. Znala sam da će ih većina umrijeti. Koliko god težak, bio je to teret koji sam bila spremna nositi kako bih zaštitila svoje pacijente. Kad sam završila s pregledom, žena me pogledala puna iščekivanja. Bila je to prva emocija koju sam vidjela na njezinom licu. „Zasad je sve kako treba.“ Rekla sam, stisnula joj drhtavu ruku i požurila do sljedećeg pacijenta kroz pretrpani hodnik, dijelom zbog posla, ali više zato jer sam bila sigurna da ću se rasplakati budem li je morala još jednom pogledati u oči i lagati. „Dobar dan!“ Nasmiješila sam se ranjenu vojniku, a on mi je uzvratio umornim osmijehom. „Dobar dan, doktorice! Kakvo je danas stanje?“ Upitao je dok sam podizala nogavicu njegovih hlača. Bio je upucan u nogu te je morao kilometrima hodati do bolnice samo pogoršavajući već opasnu ozlijeđu. Već sam vidjela stotine takvih slučajeva, previla bezbroj rana i izgubila bezbroj pacijenata. Znala sam da je moralo užasno boljeti iako se mladić trudio dokazati da je sasvim dobro. I dalje se ponašao kao pravi vojnik, snažan i nepobjediv. „Žao mi je.“ Kazala sam pregledavajući inficiranu ranu. Mladi je vojnik znao što znači sumoran izraz na mom licu. Šanse da mu noga bude spašena bile su male, a ako se infekcija proširi i život mu je bio na kocki. Ne mogu vam opisati koliko je teško pogledati nekoga u oči i reći mu da će umrijeti, da mu ne možete pomoći. To me ubijalo. Činila sam to gotovo svaki dan i nije postajalo ništa lakše. Sve suze i bolni jecaji koje sam čula proganjali su me, mislim da će me proganjati do kraja života. Vojnik je plegao glavu na tvrdi jastuk i zagledao se u strop. Zatim je sklopio ruke, a oči zatvorio. Molio se. Ne za sebe već za svoju obitelj. Molio je Boga da zaštiti njegovu majku, ženu i dijete. Molio je za svoje suborce i prijatelje. Čak i na samrti, taj je čovjek stavljao sve druge ispred sebe. Meni nije bilo mjesto u tom privatnom trenutku te sam se polako udaljila, brišući suze. Nastavila sam dalje niz hodnik užasavajući se svoje sljedeće postaje. Približavala sam se odjelu gdje smo smjestili djecu. Mnoštvo sam puta prošla onuda, ali je svaki put postajalo sve gore. Gledati njihova malena ranjena tijela i preplašene oči bilo je strašnije od svih zala koje sam vidjela u ovoj bolnici. Posezali su za mnom drhtavim ručicama moleći za pomoć i utjehu. Neki su tražili majku, željeli su kući, plakali su i jaukali kako ih boli. Boljelo je i mene, tako strahovito. „Proći će. Obećajem ti da će proći.“ Rekla sam djevojčici dok sam očajnički pokušavala zaustaviti krv koja je bijele plahte obojila tamnocrveno. Nakon nekog vremena, možda su bili sati, a možda minute, teško je reći, prestala sam s očajničkim pokušajima da zaustavim krvarenje. „Hej.“ Šapnula sam i sjela uz djevojčicu. Uzela sam njezinu bijelu ručicu u svoju. „Sad si sigurna.“ Rekla sam joj. Smeđe oči bile su joj mutne, staklaste, a pogled prazan. „Ne boj se.“ Nastavila sam nježno šaputati. Ona me promatrala i grčevito stezala moju ruku. „Samo zaklopi okice. Tako je. Bravo. Sve je u redu.“ Poslušala je i zatvorila oči. Drhtavo je udahnula još nekoliko puta. Onda je prestala. „Oprosti mi.“ Šapnula sam i poljubila je u hladno čelo.

Znala sam da moram nastaviti te sam se odvojila od malenog anđela i pošla dalje. „Doktorice? Jeste li to vi? Oh, kako ste blijedi!“ Uzdahnula je stara gospođa koju sam sljedeću posjetila. „Dobar vam dan. Kako se osjećate?“ Upitala sam ne skrivajući umor od pronicave starice. „Kako se osjećam? Staro.“ Nasmijala se, a po prvi put toga dana iskreno sam se nasmiješila. „Reci mi, dijete, koliko je prošlo?“ Pitala je. „Četiri mjeseca.“ Odvratila sam, a starica se tužno nasmijala. „Prošla su već tri mjeseca otkako sam ih izgubila, otkako sam došla ovamo.“ Zaključila je. Nisam znala što da kažem. Što se kaže osobi koja je u jednom danu izgubila sina i supruga, unuke i kuću u kojoj je živjela sedamdeset godina i sada je stara i bolesna ležala u bolnici koja je bila u rasulu, osuđena da umre sama? „Nemoj biti tužna, draga.“ Kazala mi je gladivši me nježno po raščupanoj kosi. „Kako da ne budem tužna? Sve se raspada. Ljudi oko mene umiru! Ja sam ta koja bi im trebala pomoći, a ne mogu ništa u ovakvim uvjetima, s ovoliko pacijenata! Kao da ne budem tužna?!“ Zaplakala sam. „Nemoj tako. Hajde, obriši suze.“ Tješila me, no suze su nastavile padati, nisam ih mogla zaustaviti. „Tako sam umorna.“ Priznala sam, a starica mi se majčinski nasmiješila. „Ja sam već dugo na ovom svijetu, draga. Slušaj što ću ti reći. Izgubila sam sve što sam imala, sve što mi je značilo, a sada sam stara i bolesna i neću još dugo biti ovdje. Ti hoćeš, budi zahvalna na tome. Bit ćeš ovdje još dugo i uveseljavat ćeš umorne starce poput mene. Spasit ćeš mnogo života. Nije li to vrijedno malo boli i patnje?“ Položila je ruke na moje obraze i obrisala mi suze. „Bit ćeš ti dobro. Samo hrabro.“ Kazala je i stisnula mi ruku. „Hvala vam. Trebalo mi je ovo.“ Rekla sam, a starica se nasmiješila i još jednom mi zagladila kosu, kratko me zagrlila i poljubila u čelo, a zatim sam pošla dalje. Teturala sam prepunim hodnicima. Od mirisa bolesti okretao mi se želudac, a oči sam jedva držala otvornim. Izmorena, otišla sam do skućene prostorije namijenjene nama liječnicima da se u njima odmorimo. Bila sam toliko iscrpljena pa mi se i tvrdi drveni ležaj činio udobnim. Već nakon nekoliko sekundi čvrsto sam zaspala, misleći na bolju budućnost. Svega pola sata kasnije probudio me zaglušujući prasak i sablasno vrištanje. Na trenutak sam zbunjeno sjedila, a zatim se trgnula i skočila iz kreveta. „Što se dogodilo?!“ Upitala sam izletjevši iz sobice. Na hodniku je vladala pomutnja. Ljudi su trčali naokolo u uspaničenoj masi. „Bomba!“ Uskliknula je jedna od sestara, a zatim brzim korakom odjurila niz hodnik. Bomba. Ta mi je riječ odzvanjala u glavi. Nisam mogla vjerovati. Nisam željela vjerovati. Sve oko mene kao da je stalo dok sam pokušavala progutati činjenicu da je netko upravo bacio bombu na bolnicu. Skamenila sam se dozvoljavajući ljudima da me guraju i zabijaju se u mene. Izrazito oštar udarac u rebra prenuo me iz transa kad me gomila povukla za sobom. Pokušala sam se probiti kroz gomilu prestravljenih ljudi do krila bolnice s mojim pacijentima. Zabijala sam se u liječnike, sestre i bolesnike, no nisam mogla prepoznati ni jedan hodnik. Jednom riječju, bila sam prestravljena. Dim mi je zamutio vid, a u hrpi ljudi sve je izgledalo isto. Prašina je znatno otežavala disanje i u svega nekoliko trenutaka morala sam se u osloniti na zid da ne padnem. Sve se vrtjelo oko mene i u svom bunilu jedva sam osvijestila da me netko grabi za ramena i vuče za užurbanom gomilom. Prošle su godine od tada ali nikada neću zaboraviti što me naučio rat i njegove žrtve. Mlada me trudnica naučila da nema snažnije ljubavi od one između roditelja i djeteta i nema toga što majka za svoje dijete neće žrtvovati, ranjeni vojnik poučio me snazi i hrabrost, nauči me da nikad ne odustajem i da se borim, malena djevojčica pokazala mi je da rat ne bira, da će raniti svakoga tko mu se nađe na putu, a draga me starica naučila da cijenim ono što imam jer sve to može nestati u treptaju oka, veseliti se mladosti i živjeti svoj život punim plućima dok u njima još ima daha. Rat me proganja još i danas, ubijaju me more i demoni prate me kako u snu tako i u stvarnom životu ali sjećanje na ljude koji su u toj boli i strahu pokazali hrabrost, ljubav i prijateljstvo pomaže mi da se nastavim boriti. Rat je možda završio, ali moja borba i dalje traje. Trajat će dok mi se oči ne sklope i posljednji mi uzdah pobjegne kroz usne te se ponovno susretnem sa svojim anđelima čuvarima.

